

Archivní 2257/4, 149 00 Praha 4
telefon: +420 974 847 240
e-mail: posta@nacr.cz
ID datové schránky: fe3aixh
<http://www.nacr.cz>

NACRX005THSG

Dne: 23.12.2024 | Č. j.: NA- 449-4/08-2024
Vaše č. j.:

| Vyřizuje/tel.: Stodůlka / 974 847 343

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO:	Curych, Švýcarsko
ÚČEL CESTY:	Účast na konferenci Archivierung von Unterlagen aus digitalen Systemen (AUdS)
ÚČASTNÍCI CESTY:	Mgr. Zbyšek Stodůlka
ZPRÁVU PODÁVÁ:	Mgr. Zbyšek Stodůlka
NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE:	Kirchgemeindehaus Paulus
TRVÁNÍ CESTY:	4.-6. 3. 2024
DATUM VYHOTOVENÍ:	23. 12. 2024

SCHVALUJE: **PhDr. Ing. Milan Vojáček, Ph.D.**, ředitel Národního archivu
podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

ČÁST VŠEOBECNÁ:

Doprava proběhla letecky z Prahy do Curychu dne 4. 3. s plánovaným odletem ve 14.55, cesta zpátky pak dne 6. 3. 2024 s odletem v 17.35.

ČÁST ODBORNÁ:

Letošní ročník konference Archivierung von Unterlagen aus digitalen Systemen hostilo konsorcium řady švýcarských archivů (Koordinationsstelle für die dauerhafte Archivierung elektronischer Unterlagen KOST, Staatsarchiv des Kantons Zürich, Stadtarchiv Zürich, Stadtarchiv Winterthur, UZH Archiv - Archiv der Universität Zürich, Archiv für Zeitgeschichte). Místem konání byl areál evangelické církve Kirchgemeindehaus Paulus.

Účastníky přivítala rozsáhlejším projevem vládní radní kantonu Curychu pro spravedlnost a vnitro Jacqueline Fehr, která zdůraznila mimo jiné významnou roli archivů v ochraně demokratické společnosti, zejména při boji proti dezinformacím. Jako první vystoupil Zbyšek Stodůlka s přednáškou shrnující milníky posledních deseti let ve fungování Národního digitálního archivu. Z debaty i ohlasů bylo zřejmé, že jsou ceněny praktické zkušenosti rozvoje řešení na národní úrovni, stejně tak i zapojení Národního archivu do národní i mezinárodní kooperace s implementací standardizovaných výstupů. Na závěr konference pak vystoupil Martin Rechterik s příspěvkem k dosavadní zkušenosti Národního archivu s výběrem, uchováváním a zpřístupňováním databází.

Letošní konference přinesla nejen představení aktuálně řešených témat, i když v některých případech spíše na konceptuální úrovni. Pozitivně jsou přijímány projekty konsorciální, které umožňují soustředit roztržštěné možnosti financování aktérů různé úrovně (municipality, regionální samosprávné organizace, zemské vlády, akademický sektor atd.) k realizaci aplikovatelných řešení (např. DiPS.komunal v Severním Porýní-Westfálsku nebo spolupráce obcí a kantonu v oblasti Curychu). Bylo zřejmé, že stále se jen pomalu a postupně rozvíjí výběr archiválií ve strukturované podobě prostřednictvím starších standardů xDomea (pro eSSL) a xJustiz (pro justici). Volání po využití standardizovaných nástrojů, jejichž využití by ušetřilo nutnost vlastního vývoje ze strany jiných archivů, částečně naplňuje xDomea Aussonderungsmanager (x-man), který představila ve svém příspěvku Christine Träger z durynského zemského archivu. Ve srovnání s aplikací eVýběr se shoduje ve využití zobrazení hierarchie entit ve struktuře spisového plánu v levé části, ovšem předpokládá detailnější práci archiváře s editací a doplněním metadat již fakticky ve formě archivního zpracování.

Značnou pozornost pak přitáhlo představení volně dostupných nástrojů strojového učení (umělé inteligence) ze strany Martina Vogela z dolnosaského zemského archivu v Hannoveru. Představil modely sémantické segmentace k popisu obsahu (např. facebook/detr-resnet; nvidia/segformer), k transkripci mluveného slova OpenAI / Whisper, dále Spacy / de_core_news_lg k jazykové analýze nebo Falconsai/text_summarization.

Setkání opět umožnilo zapojit se do aktivní výměny zkušeností s kolegyněmi a kolegy z Německa, Rakouska a Švýcarska, která je již tradiční a dlouhodobě oceňovaná. Příštími hostiteli této konference bude v Saské Kamenici (Chemnitz) tamní městský archiv spolu se Saským státním archivem.